

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 19.01.2018
Avaldamismärge: RT I, 09.01.2018, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
29.12.2017 otsus nr 210

Alkoholiseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 20.12.2017

§ 1. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 40 täiendatakse lõigetega 1²ja 1³järgmises sõnastuses:

„(1²) Alkoholised joogid tuleb kaupluses paigutada teistest kaupadest eraldi. Alkoholseid jooke ei tohi paigutada nii, et tarbija puutuks kaupluse külastamisel nendega vältimatult kokku, ning alkoholsete jookide väljapanek ei tohi olla märgatavalt nähtav ülejäänud müügisaalist, välja arvatud juhul, kui nende nõuete täitmine ei ole müügisaali suurusest tulenevalt mõistlikult teostatav.

(1³) Alkoholsete jookide väljapanek ei tohi olla märgatavalt nähtav väljastpoolt müügikohta.”;

2)paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Alkoholse joogi esitlus on lubatud alkoholse joogi müügile spetsialiseerunud müügikohas, messil, laadal või muul samalaadsel üritusel, välja arvatud peamiselt lastele suunatud ürituse toimumise paigas selle ürituse toimumise ajal. Alkoholse joogi esitlus on lubatud kaupluse alkoholimüügi alal, kui alkoholse joogi esitlus ei ole märgatavalt nähtav ülejäänud müügisaalist.”;

3)paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1²teises lauses ja lõikes 1³sätetatud ei kohaldata rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava vee- või õhusõiduki pardal ning rahvusvahelise lennujaama ja sadama julgestuspiirangu alal asuvalle müügikohale.”;

4)paragrahvi 42 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) piirata alkoholse joogi jaemüüki kohapeal tarbimiseks kogu haldusterritooriumil või selle mõnes osas korrakaitseaduse § 56 lõikes 2 sätetatud ajavahemikus.”;

5)paragrahvi 47 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Alkoholse joogi valduse üleandmisel peab senine valdaja tuvastama valduse omandaja vanuse isikut tõendava dokumendi alusel. Isikut tõendava dokumendi alusel ei pea valduse omandaja vanust tuvastama, kui ta on ilmselgelt täisealine või tema isik on senisele valdajale teada. Kui valduse omandaja ei ole senisele valdajale teadaolevalt täisealine ning ta ei esita isikut tõendavat dokumenti, ei või senine valdaja anda alkoholse joogi valdust üle.”;

6)paragrahvi 49 lõikes 1 asendatakse sõnad „alkoholse joogi tarbimisega seonduvad piirangud” sõnadega „käesoleva seaduse §-s 46 ning § 47 lõigetes 1, 5 ja 6 sätetatud nõuded”;

7)seaduse 4. peatükki täiendatakse §-ga 52¹järgmises sõnastuses:

„§ 52¹. Nõuete järgimise kontrollimine kontrolltehinguga

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 49¹sätetatud riikliku järelevalve erimeetmega ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud teostada järelevalvet alkoholiga kauplemise nõuete täitmise üle, kuid see on vajalik

ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks, võib § 49 lõikes 2 nimetatud korrakaitseorgan riikliku järelevalve erimeetmena teha kontrollteingu.

(2) Kui käesoleva seaduse §-s 49¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeetmega ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud teostada järelevalvet § 47 lõigetes 2–4 sätestatud nõuete täitmise üle, kuid see on vajalik ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks, võib § 49 lõigetes 1, 4 ja 5 nimetatud korrakaitseorgan riikliku järelevalve erimeetmena teha kontrollteingu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kontrollteingu tegemisse võib korrakaitseorgan vajaduse korral kaasata avaliku korra eest mittevastutava isiku vaid tema nõusolekul. Kaasatav isik peab olema vähemalt kuueteistaastane. Alla kaheksateistaastase isiku kaasamiseks on lisaks tema enda nõusolekule vajalik ka tema seadusliku esindaja kirjalik nõusolek.

(4) Kontrollteingu tegemise otsustab korrakaitseorgani juht või tema volitatud ametiisik.

(5) Kontrolltehing on müügilepingu või muu võlaõigusliku teingu tunnustega toiming, mille eesmärk on kontrollida õigusaktidega kehtestatud nõuete kinnipidamist. Kontrollteingut tegev ametiisik või kaasatud isik võib varjata isiku eest, kelle suhtes kontrolltehing tehakse, ja teiste isikute eest teingu eesmärki. Kontrollteingut tegev ametiisik ei pea ennast esitlema, samuti ei pea ametiisik kandma vormiriietust ega esitama ametitunnistust enne, kui kontrollteingu eesmärk on saavutatud.

(6) Kontrollteingu tegemisel ei või läbi viia jälitustoiminguid, kihutada isikut süüteo toimepanemisele ega toime panna süüteotunnustega tegu, samuti ei või kontrollteingu tegemise tagamiseks kasutada salajasele koostööle kaasatud isikut, teeselda juriidilist isikut, kasutada variisikut ega konspiratsioonivõtteid politsei ja piirivalve seaduse §-de 7⁵¹ ja 7⁵⁴–7⁵⁷ tähenduses.

(7) Korrakaitseorgan teavitab isikut, kelle suhtes tehti kontrolltehing, viivitamata pärast kontrollteingu eesmärgi saavutamist sellest, et tema suhtes kohaldati kontrollteingut. Korrakaitseorgan võib kirjaliku põhjendatud otsusega lükata edasi selle isiku teavitamise, kelle suhtes kontrolltehing tehti, kui see on vältimatult vajalik sama isiku tegevusega seotud järelevalve jätkamiseks või teiste isikute poolt niisuguste tehingute tegemisele esitatud nõuete järgimise kontrollimiseks. Selle isiku teavitamist, kelle suhtes kontrolltehing tehti, ei või edasi lükata rohkem kui kolm kuud alates teingu tegemise päevast.

(8) Kontrollteingu tegemine protokollitakse korrakaitseaduse §-s 12 sätestatud korras. Kontrollteingu protokollis märgitakse kontrollteingu aluseks olnud otsus, kontrollteingus osalenud ametiisikud ja isik, kelle suhtes kontrolltehing tehti, ning muud menetlusosalised ja kaasatud isikud, ametiisikute ütlused kontrollteingu asjaolude ja tulemuste kohta, kontrollteingu tulemusena üle antud või vastu võetud asjade ja dokumentide kirjeldus ning muude menetlusosaliste ja menetlusse kaasatud isikute ütlused, seletused ja arvamused. Kui selle isiku teavitamine, kelle suhtes kontrolltehing tehti, lükatakse käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud alustel ja korras edasi, viidatakse kontrollteingu protokollis edasilükkamise otsusele. Protokoll toimetatakse kätte isikule, kelle suhtes kontrolltehing tehti.

(9) Kontrollteingu käigus teostatud tehing on tühine.”;

8)paragrahvi 54 pealkirjast ja lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „omandamine,” vastavas käändes;

9)paragrahvi 53 lõikes 2, § 58 lõikes 2, § 61 lõikes 2 ja § 65 lõikes 2 asendatakse arv „3200” arvuga „5000”;

10)paragrahvi 55 lõikes 2, § 60 lõikes 2, § 62 lõikes 2, § 64 lõikes 2, § 66 lõikes 2 ja § 68 lõikes 2 asendatakse arv „2000” arvuga „3000”.

§ 2. Reklaamiseaduse muutmise

Reklaamiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 13 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 28 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Alkoholi reklaam võib sisaldada üksnes toote:

- 1) nime;
- 2) liiki;
- 3) tootja nime;
- 4) kaubamärki;
- 5) päritolumaad;
- 6) geograafilist piirkonda;
- 7) etanoolisisaldust mahuprotsentides;
- 8) müügipakendi kujutist;
- 9) omadusi (värvus, aroom, maitse);
- 10) serveeringut.

(2) Alkoholi käsitatakse alkoholiseaduse tähenduses. Müügipakendit käsitatakse pakendiseaduse tähenduses.

(3) Alkoholi reklaamis sisalduv teave peab olema esitatud tootekeskelt ja neutraalselt. Reklaamis esitatava teabe heliline ja visuaalne kujundus ei tohi:

- 1) sisaldada elusolendit, tema pilti ega kujutist mis tahes viisil, välja arvatud isiku häält;
- 2) sisaldada eluta asja animeeritud kujutist;
- 3) kutsuda üles alkoholi ostma või tarbima;
- 4) kujutada alkoholi serveerimist või tarbimist;
- 5) seostada alkoholi tähtpäeva, sündmuse, tegevuse või aastaajaga;
- 6) jätta muul moel muljet, et alkohol on loomulik osa elust ja alkoholitarbimisel on positiivne mõju;
- 7) seostada alkoholi sõidukijuhtimisega;
- 8) rõhutada suurt etanoolisisaldust kui alkoholi positiivset omadust;
- 9) matkida üldtuntud isiku või tegelase, samuti peamiselt lastele suunatud filmi, televisiooni-, muusika- ja meelelahutussaate või ürituse kaudu tuntud isiku või tegelase häält.

(4) Alkoholi reklaam peab sisaldama hoiatavat teksti: „Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.” Hoiatava teksti esitamiseks valitakse selline kirja tüüp, suurus ja värvus, mis muudab selle tavalise tähelepanu juures märgatavaks, arusaadavaks ning muust teabest selgelt eristatavaks. Trükireklaamis esitatakse tervisehoiatus valgel taustal musta värvi tekstina ning hoiatuse pindala koos taustaga peab moodustama vähemalt 20 protsenti reklaami kogupinnast.

(5) Alkoholi telereklaami lõpus esitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sisalduv tekst horisontaalse üle ekraani tekstina mõistliku aja jooksul ning loetakse samal ajal ette tavalise kõne kiirusega.

(6) Alkoholi raadioreklaami lõpus loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sisalduv tekst ette mõistliku aja jooksul tavalise kõne kiirusega.

(7) Alkoholi reklaam on keelatud:

- 1) koolieelse lasteasutuse, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortekeskuse, noorteühingu, noorte püsilaagri ja noorte projektlaagri kasutuses olevas ehitises, välja arvatud õppe- ja kasvatustöövälisel ajal, millal seal toimub üritus täisealistele;
- 2) sportimiseks ettenähtud ehitises, välja arvatud alkohoolse joogi müügikohas;
- 3) tervishoiu- ja hoolekandenasutuse ehitises;
- 4) Kaitseväge, Kaitseliidu ja politsei ehitises;
- 5) kinnipidamisasutuse ehitises;
- 6) kino, muuseumi ja etendusasutuse ehitises, välja arvatud alkohoolse joogi müügikohas;
- 7) trükises, mis on suunatud peamiselt lastele, ja trükise leheküljel, kus avaldatakse peamiselt lastele suunatud teavet;
- 8) peamiselt lastele suunatud ürituse toimumise kohas ja ajal ning sellise ürituse pääsmel;
- 9) peamiselt lastele vaba aja veetmiseks ettenähtud kohas;
- 10) tele- ja raadioprogrammis kella 7.00-st kuni 22.00-ni;
- 11) jaekaubanduses müügiks pakutaval või teeninduses laenutataval videokassetil, DVD-l, laserplaadil või mõnel muul andmekandjal ja selle pakendil;
- 12) ajalehe ja ajakirja ning nende lisaväljaannete esi- ja tagaküljel;
- 13) välireklaamina;
- 14) sotsiaalmeedia võrgustikes, välja arvatud alkoholikäitleja veebilehel ja sotsiaalmeedia kontol.

(8) Keelatud reklaamina käsitatakse:

- 1) alkoholiga seotud eseme või trükise jagamist lastele;
- 2) kauba või teenuse müügiks pakkumisel ja müügil alkoholi tasuta või tavapärasest jaemüügihinnast madalama hinnaga saamise võimalust;
- 3) alkoholi ostmisel kauba või teenuse tasuta või tavapärasest jaemüügihinnast madalama hinnaga saamise võimalust;
- 4) mis tahes tarbijamängu, loteriid või võistlust, mida juhises, kirjelduses, reklaamis või mujal seostatakse alkohoolse joogiga või alkohoolse joogi kaubamärgiga;
- 5) alkoholi käitleja poolt sotsiaalmeedias sellise informatsiooni jagamist, mis on loodud tarbijate poolt või sisaldab üleskutset jagamiseks.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud ei kohaldata alkoholi tähistamiseks kasutatava kaubamärgi eksponeerimisel alkoholi müügikohas.

(10) Alkoholi tähistamiseks kasutatavat kaubamärki, mis ei väljenda sõnas ega kujuta pildis alkoholi või selle tarbimist ning millega tähistatakse lisaks alkoholile ka teisi kaupu ja teenuseid, võib kasutada nende kaupade ja teenuste reklaami eesmärgil.

(11) Käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktides 2–4 ja punktis 6 nimetatud juhtudel ei tohi kasutada alkoholi tähistamiseks kasutatavat kaubamärki, mis väljendab sõnas või kujutab pildis alkoholi või selle tarbimist.”;

3)paragrahvi 34 lõikes 2 ja § 35 lõikes 2 asendatakse arv „10 000” arvuga „50 000”.

§ 3. Seaduse jõustumine

- (1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 2 ja 4 ning § 2 punktid 1 ja 2 jõustuvad 2018. aasta 1. juunil.
- (2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1 ja 3 jõustuvad 2019. aasta 1. juunil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees